

Commemoració del 738 aniversari de la Victòria Catalana (1285)

XXXVI Trobada al Coll de Panissars

Diumenge, 22 d'octubre de 2023

Programa:

A les 8 del matí: Sortida autocar al centre de la plaça de la Universitat cantó de mar. Esmorzar a l'Àrea de l'Empordà.

A 2/4 de 12:

► **Ofrena floral** a l'estela commemorativa del Coll de Panissars.

- **738 anys de la Victòria Catalana del coll de Panissars (1285):** Victòria de Pere el Gran, fill de Jaume I, contra l'invasor francès Felip III de França, dit Felip l'Ardit, que fou rei de França (1270-1285).

► Paraules de:

- **Míriam Lanero**, alcaldessa de la Jonquera i **presidenta del Consell Comarcal de l'Alt Empordà**.
- **Anna Pérez i Mesquida**, regidora de l'Ajuntament de la Jonquera i consellera del Consell Comarcal de l'Alt Empordà.
- Representació de l'IPECC, entitat iniciadora d'aquesta trobada anyal.
- **Daniela Grau**, coordinadora del Dia de la Memòria d'Elna (recordança de la massacre d'Elna, 25 de maig de 1285, per l'invasor francès Felip l'Ardit).
- **Josep-Lluís Fernández i Safont**, coordinador de la Trobada al Coll de Manrella.
- **Sergi Labarta**, professor de l'Escola de Música de la Jonquera, acompanyament musical: **Se canta**, himne occità, **Els Segadors**, himne nacional de Catalunya.
- **A la 1:** Visita al **Museu Memorial de l'Exili**, de la Jonquera. Exposició temporal: "*Exiliades. Els fills vermells entrelaçats.*"
- **A 2 :** Dinar d'amistat al Bar de la Societat "**La Unió Jonquerenca**".
- **Tarda:** Visita guiada a l'**històric poble de Bàscara** (Alt Empordà).
- A les 6 sortida cap a Barcelona. ► A les 8 arribada a Barcelona.

Organització i col·laboració des de Barcelona:

Indrets del Record indretsdelrecord@gmail.com Telf. 93 317 84 68

IPECC ipecc@ipecc.cat www.ipecc.cat

Llibreria Clau de Volta

Organització i col·laboració des de La Jonquera:

Ajuntament de la Jonquera Tel. 972 55 40 05

Centre Cultural de l'Albera - Can Laporta Tel. 972 55 57 13

Escola de Música de la Jonquera Tel. 972 55 57 13

- Agraïm l'assessorament de **Joan Badia i Homs**, historiador medievalista.

Import: autocar i dinar 45 €

Trobada anyal al Coll de Panissars

L'any 1985 es va fer un acte institucional solemne per commemorar oficialment els 700 anys de la victòria catalana del coll de Panissars (1285).

Enric Garriga Trullols, president de l'IPECC, ho va trobar tant encertat de commemorar una victòria dels catalans, que ho va convertir en Trobada anyal.

I des d'aquell any, hi hem vingut sempre, amb l'excepció de l'any 2017 que, -el mateix dia 1 d'octubre- que feia 732 anys que havíem guanyat aquella batalla contra l'invasor francès, lluitàvem i rebíem garrotades per intentar d'alliberar-nos de l'invasor espanyol, que ens té subjugats des del 1714. Si el 1285 no haguéssim guanyat aquella batalla, se'ns hauria engolit l'estat francès. És per això que és bo de celebrar-ho.

Catalunya, els Països Catalans, és una terra que ha estat sempre cobejada. Llavors i ara. I a nosaltres, els seus habitants, treballadors de mena, ens voldrien, com deia el poeta "sords i muts a tota queixa". Doncs, no, treballarem, escoltarem i parlarem i lluitarem per alliberar-nos. Fins a la victòria!

Memòria d'Elna (1285)

La professora **Daniela Grau, d'Elna**, organitzadora del **Dia de la Memòria d'Elna**, aporta l'enllaç, a la **Trobada al Coll de Panissars**, de la mateixa lluita contra l'invasor francès. A Elna, pel maig, hi assistim cada any a commemorar la gran massacre i escarni que els francesos varen executar a la ciutat d'Elna. Era aquesta mateixa batalla, d'aquell **Felip l'Ardit**, rei de França, que volia conquerir Catalunya perquè hi regnés el seu fill, i que se'n va haver d'entornar pel coll de Panissars vençut i moribund.

Volem compartir amb ella el dolor d'Elna, amb el triomf del Coll de Panissars.

"Farem una mirada retrospectiva al temps més gloriós de la nostra història, necessària per a entendre i saber afrontar l'actual situació colonial de la nostra nació.

Els catalans, per la manca de coneixements històrics, adoptem posicions servils, resignades, conformistes, sense valorar degudament els drets nacionals que ens atorga la nostra història mil·lenària." **Enric Garriga Trullols** (1926 - 2011)

"Sense la independència, no hi ha possibilitats de crear a Catalunya una política justa, honesta i regenerada" **Antoni Gaudí** (1852 - 1926)

"Els drets humans emparen, amb les persones, els pobles." **Manuel de Pedrolo** (1918 -1990)

"La història no és ni un examen, ni una carrera, ni un llibre d'història. Tots som història, tots la construïm, a tots ens pertoca recuperar-la i restaurar-la." **Jordi Bilbeny**

"Si un dia, davant de la nostra demanda d'independència, Espanya ens tornés a envair explícitament per via militar, jo no sóc partidari de la resistència armada. Caldrà més que mai practicar la no violència activa. I que el món vegi ben clar la nostra condició d'envaïts, que ara roman dissimulada." **Lluís Maria Xirinacs**

Museu Memorial de l'Exili (MUME) de la Jonquera

La Jonquera va ser el principal punt de sortida de milers de persones republicanes que van marxar a l'exili a conseqüència de la **Guerra Civil Espanyola**, especialment el febrer de 1939 quan **Catalunya va caure en mans del bàndol franquista** i la victòria d'aquest ja era inevitable. Més de 400.000 persones van travessar la frontera francesa entre finals de gener i principis de febrer per **fugir de la repressió**.

Amb l'objectiu de preservar la memòria històrica d'aquest èxode, que va ser un dels més importants de la història contemporània d'Europa, va néixer el 16 de febrer de 2008 el Museu Memorial de l'Exili (MUME) de la Jonquera. Aquest centre és gestionat pel Consorci del Museu Memorial de l'Exili, integrat per la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de la Jonquera, la Universitat de Girona, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i que compta amb el suport de la Diputació de Girona, disposa d'una exposició permanent de mil metres quadrats d'exposició permanent per acostar-se al que va suposar aquest capítol fosc de la història.

L'Associació d'Amics del MUME va néixer el 2014 amb la finalitat de fer més estrets els vincles del MUME amb la societat civil i fer participar les persones en les iniciatives i programacions culturals del museu.

Exposició temporal. La memòria de les dones exiliades

El Museu Memorial de l'Exili també té una sala dedicada a exposicions temporals. Fins al diumenge 22 d'octubre, se n'hi pot veure una que tracta el fenomen de l'exili amb una perspectiva de gènere: **"Exiliades. Els fils vermells entrelaçats"**, comissariada per **Teresa Ferriz** i amb la col·laboració del realitzador **Felip Solé**.

Aquesta exposició segueix els passos de vint dones de diverses adscripcions ideològiques i diverses trajectòries professionals que van viure l'experiència de l'exili: mestres, escriptores, metgesses, polítiques, activistes feministes... Una oportunitat per descobrir com aquestes protagonistes **van patir doblement: per la seva condició de refugiades i també per la seva condició de dones**.

Visita guiada a la històrica vila de Bàscara

Les **Muralles de Bàscara** dins del nucli urbà de la població són declarades Bé cultural d'interès nacional.

La importància de la fortificació de Bàscara es manté al llarg dels segles per la seva situació estratègica en el camí de Girona a França. Es pot parlar de tres recintes emmurallats, incloent el castell.

La primera menció és de l'any 1241, quan el rei Jaume I va autoritzar al bisbe de Girona, Guillem de Cabanelles, a alçar fortificacions a la vila de Bàscara. Per evitar problemes amb el vescomte Jofre III de Rocafort, senyor del castell de Vilademuls, es firmà un pacte segons el qual el bisbe podia aixecar la fortificació, previ pagament de 20 marcs de plata. Segons l'acord, la nova fortificació podia tenir torres, muralles i avant muralles, portes, valls, ballesteres...

Durant la guerra del Francès, tant el castell com bona part de les muralles, va ser parcialment destruït. Dues de les torres del castell varen ser minades i derruïdes amb pólvora, quedant dempeus únicament la torre de la Presó actual. El castell deixà de tenir un ús militar i finalitzada la guerra Gran i la guerra de la Independència, el mariscal Suchet ordena volar les fortificacions, cosa que provocà que el castell s'enrunés.

Muralles

Església de Sant Iscle i Santa Victòria

Bàscara

Recull de textos: Teresa Clota

III Indrets del Record

indretsdelrecord@gmail.com